

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ І
МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ТА ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ

Методичні рекомендації

до виконання самостійної роботи здобувачами другого
(магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Геодезія та землеустрій»
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
денної та заочної форм здобуття вищої освіти

**МИКОЛАЇВ
2023**

УДК 349.415
Д36

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету від 01.09. 2023 р., протокол № 1.

Укладачі:

- Л. Ю. Прогонюк - доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки, Миколаївський національний аграрний університет;
- Л. Л. Сідлецька - старш. викладач кафедри управління та адміністрування і міжнародної економіки, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

- А. В. Ключник - завю кафедри д-р. екон. наук, професор, Миколаївський національний аграрний університет;
- О. В. Каплій - канд. юрид. наук, доцент кафедри конституційного та адміністративного права і процесу Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

ЗМІСТ

Вступ	4
Загальні положення організації самостійної роботи здобувачів....	5
Форми самостійної роботи та контролю і перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання	8
МОДУЛЬ I. Правові основи, завдання, принципи здійснення державного контролю за використанням та охороною земель. Зміст охорони земель, стандартизація і нормування в галузі охорони земель.....	10
МОДУЛЬ II. Органи, які здійснюють функції державного контролю за використанням та охороною земель. Контрольна діяльність Міністерства охорони навколишнього природного середовища.....	14
МОДУЛЬ III. Види порушень земельного законодавства та їх визначення. Адміністративна відповідальність за вчинення порушень земельного законодавства.....	18
МОДУЛЬ IV. Оформлення матеріалів при проведенні перевірок та виявленні фактів порушень земельного законодавства. Проведення в справах про адміністративні правопорушення.....	21
Питання для поточного контролю знань здобувачів вищої освіти	25
Питання для підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.....	28
Список рекомендованої літератури	30

ВСТУП

При вивченні дисципліни «Державний контроль за використанням та охороною земель» досліджується використання та знання конституційних гарантій та правових засад здійснення контролю за використанням та охороною земель, вирішення земельних спорів, характеристики земельних спорів в Україні, їх видів та правових форм вирішення, інституційно-функціонального забезпечення вирішення земельних спорів, юрисдикції судів щодо вирішення земельних спорів в системі захисту земельних прав, особливостей процесуального забезпечення вирішення земельних спорів, альтернативних способів вирішення земельних спорів враховуючи іноземний досвід тощо.

Мета навчальної дисципліни теоретична та практична підготовка студентів в обсягах достатніх для здійснення діяльності, спрямованої на ведення державного контролю за використанням та охороною земель.

Завдання навчальної дисципліни

1. Вивчення положень земельного законодавства, які забезпечують права на землю.
2. Раціональне використання і охорону земель.
3. Повноваження державних органів та місцевого самоврядування по здійсненню державного контролю за використанням земель.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати: правову основу охорони земель, зміст охорони земель, стандартизацію і нормування в галузі охорони земель, правовий режим екологічно уражених земель, державний контроль як функція управління у галузі охорони земель, органи які здійснюють функції державного контролю за використанням та охороною земель, контрольну діяльність центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері здійснення державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, контрольну діяльність Міністерства охорони навколишнього природного середовища. Про земельні правопорушення як підстави юридичної відповідальності, кримінальну відповідальність за порушення земельного законодавства, визначення адміністративного правопорушення, види

адміністративних стягнень, види порушень земельного законодавства, адміністративні правопорушення в галузі використання земель, порядок здійснення перевірок щодо використання та охорони земель.

Вміти: на правій основі здійснювати державний контроль, самоврядний контроль за використанням та охороною земель, громадський контроль за використанням та охороною земель. Оформлювати документи за результатами перевірок за використанням земель складання приписів у разі виявлення порушень земельного законодавства, складання протоколу про адміністративне правопорушення, зміст протоколу про адміністративне правопорушення, провадження у справах про адміністративне правопорушення.

Об'єм дисципліни складає 120 годин, в тому числі 16 – лекційних, 30 – практичних, 74 – самостійних занять.

Невід'ємною складовою вивчення навчальної дисципліни «Державний контроль за використанням та охороною земель» є самостійна робота здобувачів вищої освіти. На самостійне обов'язкове опрацювання завдань з даної дисципліни виділено 74 години.

Основна мета методичних рекомендацій – методичне забезпечення виконання здобувачами самостійної роботи протягом семестру.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Самостійна робота здобувача – це самостійна діяльність здобувача, яку науково-педагогічний працівник планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувач за завданнями та під методичним керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника без його прямої участі.

Під час вивчення навчальної дисципліни виокремлюють такі види самостійної роботи здобувачів:

- ❖ слухання лекцій, виконання практичних робіт;
- ❖ підготовка до поточного, модульного контролю та заліку;

- ❖ підготовка рефератів, наукових повідомлень та слайд-презентацій;
- ❖ робота з літературою.

У процесі самостійної роботи залежно від її виду здобувачі можуть використовувати наступні методичні підходи.

Складання плану прочитаного. План – короткий, логічно побудований перелік запитань, який розкриває зміст прочитаного. Для того, щоб скласти план здобувач повинен виділити головні думки, встановити зв'язки, співвідношення між ними, чітко і коротко сформулювати висновки.

Складання тез. Тези (гр. *thesis* – положення, твердження) – положення, висловлені в книзі, доповіді, статті, виписані своїми словами і розміщені в логічній послідовності; коротко сформульовані положення (ідеї) доповіді, статті, лекції тощо.

Тези виражають сутність, але не наводять фактів і прикладів. Окремі тези можуть бути виписані у вигляді цитат. Вміло складені тези впливають одна з одною. Щоб не ускладнювати у майбутньому пошук за своїми записами потрібних місць у першоджерелі, корисно у контексті, при складанні плану тез давати посилання на сторінки оригіналу. Бажаним завершенням тез є власні висновки студента.

Конспектування – це стислий письмовий виклад прочитаного матеріалу, лекції, статті. Конспект містить приклади, доведення, аргументи, власні думки тощо. Наразі здобувачі звикають використовувати як конспект ксерокопії сторінок першоджерел. Такий підхід не сприяє глибокому засвоєнню навчального матеріалу, розвитку критичного мислення, формуванню власної точки зору. Тому рекомендовано студентам при використанні ксерокопій відводити широкі поля, на яких висловлювати своє відношення до опрацьованих матеріалів за допомогою коротких коментарів, знаків "?", "!", підкреслювань різним кольором тощо. Конспектування є процесом розумового переосмислення і письмової фіксації прочитаного тексту. Внаслідок конспектування з'являється запис, який допомагає його автору негайно чи через деякий час відтворити отриману раніше інформацію. До конспектування слід приступати лише після загального ознайомлення зі змістом першоджерела, засвоєння зв'язку між основними думками, положеннями, головною ідеєю твору.

Анотація (лат. *annotatio* – зауваження, примітка) – коротка (10-20 рядків) узагальнююча характеристика книги або статті, що може

містити їх короткий зміст та оцінку і слугує для орієнтування в пошуках потрібного матеріалу. Анотації складаються за наступною формою: прізвище та ініціали автора; назва наукової праці, вид роботи (стаття, рукопис, монографія, підручник, дисертація тощо), місто, рік, видавництво, обсяг у сторінках, основні ідеї, результати та висновки друкованої праці.

Цитата (лат. *cito* - наводжу) дослівно відтворений фрагмент першоджерела з указівкою на автора, повну назву його роботи, місце, рік видання і сторінку. Цитування використовують для підтвердження власної думки.

Рецензія (лат. *recensio* - огляд, обстеження) – коротка критична оцінка наукової доповіді, статті, реферату, наукової роботи, лекції. У рецензії здійснюється аналіз позитивних сторін і недоліків прочитаного, пропонуються аргументовані рекомендації щодо можливого удосконалення змісту чи форми подання. Рецензію слід підкріплювати науково обґрунтованими доказами, фактами, поясненнями.

Аналіз тексту і визначення його ключових слів – цінна форма самостійної роботи з книгою, яка вчить аналізу і критичному осмисленню прочитаного. Головним (ключовим) називають слово або стійке словосполучення з тексту, яке з погляду інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність головних слів повинна відображати поза контекстом основний зміст наукової праці. Ключові слова подають у називному відмінку. Вони можуть складати основу професійного термінологічного словника, ведення якого бажане для студента з метою оволодіння науковою термінологією.

ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КОНТРОЛЮ І ПЕРЕВІРКИ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВИНЕСЕНІ НА САМОСТІЙНЕ ОБОВ'ЯЗКОВЕ ОПРАЦЮВАННЯ

На самостійне обов'язкове опрацювання завдань з навчальної дисципліни «Державний контроль за використанням та охороною земель» виділено 74 години, в тому числі: 20 годин – по I-му модулю, 20 – по II-му модулю, 18- по III модулю, 16- по IV модулю.

Здобувачам пропонуються такі форми самостійної роботи:

- 1) реферат;
- 2) доповідь з мультимедійною презентацією;

Таблиця 1

Розподіл тематики та часу самостійного обов'язкового опрацювання

№ п/п	Тема	Кількість годин	Форма самостійної роботи	Форма контролю і перевірки	Кількість балів
<i>Модуль 1</i>					
1	Правові основи, завдання, принципи здійснення державного контролю за використанням та охороною земель.	10	реферат	захист реферату	2-3
2.	Зміст охорони земель та принципи державної політики у цій сфері	10			
<i>Модуль 2</i>					
3.	Органи, які здійснюють функції державного контролю за використанням та охороною земель.	10	реферат	захист реферату	2-3

4.	Контрольна діяльність Міністерства охорони навколишнього природного середовища. Самоврядний громадський контроль за використанням та охороною земель.	10			
Модуль 3					
5.	Види порушень земельного законодавства та їх визначення.	10	мульти-медійна презентація	доповідь з мульти-медійною презентацією	2-3
6.	Поняття адміністративного правопорушення.	8			
Модуль 4					
7.	Оформлення матеріалів при проведенні перевірок та виявленні фактів порушень земельного законодавства.	8	мульти-медійна презентація	доповідь з мульти-медійною презентацією	2-3
8.	Провадження в справах про адміністративні правопорушення. Підготовка до розгляду справи та розгляд справи. Кримінальна відповідальність за вчинення порушень земельного законодавства.	8			
Всього		74			8-12

МОДУЛЬ I. Правові основи, завдання, принципи здійснення державного контролю за використанням та охороною земель. Зміст охорони земель, стандартизація і нормування в галузі охорони земель.

Форма самостійної роботи: реферат.

За рейтинговою системою оцінювання виконання завдань самостійної роботи оцінюється у 2-3 бали залежно від рівня підготовки завдання та його захисту.

Теми рефератів

1. Земля як складова навколишнього природного середовища та об'єкт правової охорони
2. Розробка загальнодержавної і регіональних програм використання та охорони земель, документації із землеустрою в галузі охорони земель
3. Охорона та раціональне використання земель, як основна умова їх збереження

Правила підготовки, написання та захисту реферату

Реферування (від лат. *refero* - повідомляю) – це письмовий огляд наукових та інших джерел з обраної теми або стислий виклад у письмовому вигляді змісту наукової праці.

У рефераті необхідно не лише висвітлити необхідну наукову інформацію, а й продемонструвати своє відношення до неї. Реферат має засвідчити ерудицію дослідника, його вміння самостійно аналізувати, класифікувати та узагальнювати. Реферат може містити аналіз і критику відповідних теорій, тобто реферат – це самостійна творча робота студента, що засвідчує його знання з певної теми, розуміння основних підходів до вирішення конкретної проблеми, а також відображає власні погляди майбутнього фахівця та демонструє

його вміння аналізувати і осмислювати явища і процеси на основі теоретичних знань.

Етапи підготовки реферату:

1. Вибір теми.
2. Вивчення спеціальної літератури за темою реферату.
3. Складання плану.
4. Добір і вивчення додаткових джерел та інформації з обраної теми.
5. Добір практичного та статистичного матеріалу.
6. Опрацювання зібраного матеріалу.
7. Безпосереднє написання тексту реферату.
8. Формулювання висновків.
9. Оформлення реферату і списку джерел інформації.
10. Самокритична оцінка змісту і виправлення помилок.
11. Підготовка тез або доповіді до захисту реферату.
12. Захист реферату під час практичного заняття.

Орієнтовна структура реферату:

Титульна сторінка.

План.

Вступ.

Основна частина, яка складається з розділів, пунктів та підпунктів. Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки (за необхідністю).

У **вступі** обґрунтовуються актуальність теми, її особливості, значущість з огляду на потреби суспільства та розвиток конкретної галузі науки або практичної діяльності.

В **основній частині** здійснюється огляд основних теоретичних та експериментальних досліджень з теми, зазначається хто з учених вивчав дану проблему, які ідеї висловлював. Визначаються сутність проблеми, основні чинники, що зумовлюють розвиток явища або процесу, що вивчається, наводиться перелік основних змістовних аспектів проблеми, які розглядалися вченими. Визначаються недостатньо досліджені питання, з'ясовуються причини їх слабого висвітлення.

Потім здійснюється поглиблений аналіз сучасного стану процесу або явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми, висвітлюються власні судження та думки відносно перспектив розвитку проблеми.

У **висновках** надаються узагальнені ідеї, думки, оцінки, пропозиції автора.

До **списку використаних джерел** включають публікації, звертаючи особливу увагу на публікації останніх 5-10 років, Інтернет-ресурси і роботи останнього року. Позитивним слід вважати звернення студента до публікацій науковців вищого навчального закладу і провідної кафедри. Список використаних джерел оформляється відповідно до існуючих стандартів бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015).

У **додатках** за необхідності наводяться формули, таблиці, схеми, якщо вони суттєво полегшують розуміння роботи.

Зміст реферату повинен відповідати темі, зазначеній у заголовку. Обсяг реферату становить від 10 до 15 стандартних аркушів формату А4. Кількість опрацьованої літератури (в залежності від теми реферату) може складати від 7 до 20 назв.

Посилання на джерела та літературу вміщуються у кінці речення в квадратних дужках, перед крапкою – [2, С. 3-5]. Перша цифра вказує на номер джерела із списку літератури, далі через кому вказуються сторінки, на які в даному джерелі посилається студент. Список використаних джерел та літератури повинен бути побудований за абеткою або за порядком появи посилань у тексті.

Оформлення реферату:

а) 1-й аркуш – титульний;

2-й аркуш – зміст реферату з обов'язковим зазначенням діапазону сторінок (наприклад:

Вступ с. XX-XX;

Розділ I. Назва розділу..... с. XX-XX;

(якщо є підрозділи, вони нумеруються 1.1, 1.2... назва підрозділу);

Розділ II с. XX-XX;

Висновки с. XX-XX;

Список використаних джерел та літератури..... с. XX-XX;

Додатки.....с. XX-XX;

(кожний додаток нумерується: Додаток 1, Додаток 2 і т.д.; текст додатку чи ілюстрація повинні мати вихідні дані);

в) нумерація сторінок починається з другого аркушу (на титульному листі цифра 1 не ставиться);

г) після викладу основного тексту розміщується список джерел та використаної літератури;

д) додатки розміщуються після списку літератури.

Друкувати реферат слід на комп'ютері, шрифтом Times New Roman, кегль 14, поля: зверху і знизу – 2 см, зліва – 3 см, справа – 1,5 см, інтервал – 1,5.

Критерії оцінювання реферату:

1. Відповідність змісту темі реферату.
2. Глибина і повнота розкриття теми.
3. Логіка викладення матеріалу.
4. Термінологічна чіткість.
5. Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати.
6. Власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи.
7. Правильне оформлення реферату і списку використаних джерел.
8. Уміння автора відібрати найсуттєвіший матеріал для короткого виступу.
9. Якість презентації результатів реферативного дослідження.

МОДУЛЬ II. Органи, які здійснюють функції державного контролю за використанням та охороною земель. Контрольна діяльність Міністерства охорони навколишнього природного середовища.

Форма самостійної роботи: реферат.

За рейтинговою системою оцінювання виконання завдань самостійної роботи оцінюється у 2-3 бали залежно від рівня підготовки завдання та його захисту.

Теми рефератів

1. Правове регулювання землеустрою та ведення державного земельного кадастру, як засобів ефективного та раціонального використання земельних ресурсів земель, як основна умова їх збереження
2. Охорона та раціональне використання земель, як основна умова їх збереження
3. Раціональне використання та охорона земель сільськогосподарського призначення

Правила підготовки, написання та захисту реферату

Реферування (від лат. *refero* - повідомляю) – це письмовий огляд наукових та інших джерел з обраної теми або стислий виклад у письмовому вигляді змісту наукової праці.

У рефераті необхідно не лише висвітлити необхідну наукову інформацію, а й продемонструвати своє відношення до неї. Реферат має засвідчити ерудицію дослідника, його вміння самостійно аналізувати, класифікувати та узагальнювати. Реферат може містити аналіз і критику відповідних теорій, тобто реферат – це самостійна творча робота студента, що засвідчує його знання з певної теми, розуміння основних підходів до вирішення конкретної проблеми, а також відображає власні погляди майбутнього фахівця та демонструє його вміння аналізувати і осмислювати явища і процеси на основі теоретичних знань.

Етапи підготовки реферату:

1. Вибір теми.

2. Вивчення спеціальної літератури за темою реферату.
3. Складання плану.
4. Добір і вивчення додаткових джерел та інформації з обраної теми.
5. Добір практичного та статистичного матеріалу.
6. Опрацювання зібраного матеріалу.
7. Безпосереднє написання тексту реферату.
8. Формулювання висновків.
9. Оформлення реферату і списку джерел інформації.
10. Самокритична оцінка змісту і виправлення помилок.
11. Підготовка тез або доповіді до захисту реферату.
12. Захист реферату під час практичного заняття.

Орієнтовна структура реферату:

Титульна сторінка.

План.

Вступ.

Основна частина, яка складається з розділів, пунктів та підпунктів. Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки (за необхідністю).

У **вступі** обґрунтовуються актуальність теми, її особливості, значущість з огляду на потреби суспільства та розвиток конкретної галузі науки або практичної діяльності.

В **основній частині** здійснюється огляд основних теоретичних та експериментальних досліджень з теми, зазначається хто з учених вивчав дану проблему, які ідеї висловлював. Визначаються сутність проблеми, основні чинники, що зумовлюють розвиток явища або процесу, що вивчається, наводиться перелік основних змістовних аспектів проблеми, які розглядалися вченими. Визначаються недостатньо досліджені питання, з'ясовуються причини їх слабого висвітлення.

Потім здійснюється поглиблений аналіз сучасного стану процесу або явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми, висвітлюються власні судження та думки відносно перспектив розвитку проблеми.

У **висновках** надаються узагальнені ідеї, думки, оцінки, пропозиції автора.

До списку використаних джерел включають публікації, звертаючи особливу увагу на публікації останніх 5-10 років, Інтернет-ресурси і роботи останнього року. Позитивним слід вважати звернення студента до публікацій науковців вищого навчального закладу і провідної кафедри. Список використаних джерел оформляється відповідно до існуючих стандартів бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015).

У додатках за необхідності наводяться формули, таблиці, схеми, якщо вони суттєво полегшують розуміння роботи.

Зміст реферату повинен відповідати темі, зазначеній у заголовку. Обсяг реферату становить від 10 до 15 стандартних аркушів формату А4. Кількість опрацьованої літератури (в залежності від теми реферату) може складати від 7 до 20 назв.

Посилання на джерела та літературу вміщуються у кінці речення в квадратних дужках, перед крапкою – [2, С. 3-5]. Перша цифра вказує на номер джерела із списку літератури, далі через кому вказуються сторінки, на які в даному джерелі посилається студент. Список використаних джерел та літератури повинен бути побудований за абеткою або за порядком появи посилань у тексті.

Оформлення реферату:

а) 1-й аркуш – титульний;

2-й аркуш – зміст реферату з обов'язковим зазначенням діапазону сторінок (наприклад:

Вступ с. XX-XX;

Розділ I. Назва розділу..... с. XX-XX;

(якщо є підрозділи, вони нумеруються 1.1, 1.2... назва підрозділу);

Розділ II с. XX-XX;

Висновки с. XX-XX;

Список використаних джерел та літератури..... с. XX-XX;

Додатки.....с. XX-XX;

(кожний додаток нумерується: Додаток 1, Додаток 2 і т.д.; текст додатку чи ілюстрація повинні мати вихідні дані);

в) нумерація сторінок починається з другого аркушу (на титульному листі цифра 1 не ставиться);

г) після викладу основного тексту розміщується список джерел та використаної літератури;

д) додатки розміщуються після списку літератури.

Друкувати реферат слід на комп'ютері, шрифтом Times New Roman, кегль 14, поля: зверху і знизу – 2 см, зліва – 3 см, справа – 1,5 см, інтервал – 1,5.

Критерії оцінювання реферату:

1. Відповідність змісту темі реферату.
2. Глибина і повнота розкриття теми.
3. Логіка викладення матеріалу.
4. Термінологічна чіткість.
5. Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати.
6. Власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи.
7. Правильне оформлення реферату і списку використаних джерел.
8. Уміння автора відібрати найсуттєвіший матеріал для короткого виступу.
9. Якість презентації результатів реферативного дослідження.

МОДУЛЬ III. Види порушень земельного законодавства та їх визначення. Адміністративна відповідальність за вчинення порушень земельного законодавства

Форма самостійної роботи: мультимедійна презентація.

За рейтинговою системою оцінювання виконання завдання самостійної роботи за модулем III оцінюється у 2-3 бали залежно від рівня підготовки завдання та його захисту.

Теми мультимедійних презентацій

1. Розробка загальнодержавної і регіональних програм використання та охорони земель, документації із землеустрою в галузі охорони земель
2. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення
3. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства
4. Законодавчі основи адміністративної відповідальності.
5. Характеристика складів адміністративних правопорушень у галузі використання й охорони природних ресурсів.
6. Система та види адміністративних стягнень.
7. Види юридичної відповідальності за земельні правопорушення.

Правила підготовки, оформлення та захисту мультимедійної презентації

Мультимедійна презентація – інструмент, що дозволяє передавати інформацію у візуалізованому, схематичному вигляді, що підвищує її цінність.

Відповідно до призначення презентації можна виокремити:

❖ Презентації для підтримки виступу на певному заході, науковій конференції, науково-практичному семінарі. Такі презентації мають бути корпоративними, містити візуалізовані матеріали та мінімум тексту (текстова інформація озвучується доповідачем).

❖ Навчальні презентації для проведення заняття. Такі презентації мають мати сценарій і структуру відповідно до запланованого заняття для повної реалізації освітніх цілей. Бути інтерактивними, передбачати зворотній зв'язок з аудиторією, мультимедійними.

Загальні вимоги

1. Наявність титульного слайду, створеного на основі шаблону.
2. Наявність окремих слайдів для переходу до певного розділу виступу.
3. Дотримання єдиного стилю оформлення усіх слайдів.
4. Дотримання прийнятих правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту (відсутність точки в заголовках і т.д.).
5. Перелік використаних джерел (на останньому слайді).

Вимоги до дизайну

1. Використання корпоративних шаблонів, стилів оформлення із зазначенням теми виступу, ПІБ доповідача, посади.
2. Наявність на всіх слайдах логотипу Університету Грінченка.
3. Використання не більше трьох кольорів на одному слайді (один для фону, другий для заголовків, третій для тексту).
4. При виборі кольору тексту та заливки діаграм дотримуватись правила 3-х кольорів – використовувати три основні кольори та їх відтінки.
5. Уникати зміни фону слайдів (у виключних випадках, використовувати комфортні тони).
6. Фон має бути елементом заднього (другого) плану (виділяти, відтіняти, підкреслювати інформацію, розміщену на слайді, а не затуляти її).

Вимоги до вмісту слайдів

1. На слайді бажано подавати: одне ключове поняття; 7-8 рядків тексту; одну діаграму з аналітичним коментарем; одну схему SmartArt.
2. Зміст презентації має відповідати дидактичним цілям та завданням.
3. Розташування інформації на слайді – переважно горизонтальне, зверху вниз по головній діагоналі; найбільш важлива

інформація має розташовуватися в центрі екрану; якщо на слайді картинка – напис розміщується під нею.

Вимоги до тексту

1. Стислість і лаконічність викладу, максимальна інформативність тексту.
2. Для подання текстового матеріалу використовувати шрифт з розміром – 20 пт, мінімально і лише у виключних випадках – 14 пт.
3. Використовувати шрифти без зарубок і не більше 1-2-х варіантів шрифтів.
4. Довжина рядка не більше 36 знаків.
5. Відстань між рядками рекомендована усередині абзацу 1,5, а між абзаців – 2 інтервали.
6. Форматувати текст по ширині, не допускати «рваних» країв тексту.
7. Підкреслення використовується лише в гіперпосиланнях.

Вимоги до візуального і анімаційного ряду

1. Матеріал має бути переважно структурований у схемах та організаційних діаграмах.
2. Матеріал за потреби підкріплювати доречними графічними зображеннями та відео-фрагментами.
3. Цифрові дані краще представляти у вигляді таблиць та діаграм, витриманих у стриманих кольорах.
4. Давати посилання на мультимедійний зміст і хмарні дані через функцію гіперпосилання.
5. Якість зображення (контраст зображення по відношенню до фону; відсутність «зайвих» деталей на фотографії або картинці, яскравість і контрастність зображення).
6. Якість музичного ряду (ненав'язливість музики, відсутність сторонніх шумів).
7. Ефекти анімації застосовувати для акцентування уваги на визначених моментах, поетапного виведення вмісту слайду на екран, для демонстрації руху або послідовності дій.

Критерії оцінювання мультимедійної презентації:

1. Відповідність змісту презентації обраній темі.

2. Глибина і повнота розкриття теми.
3. Логіка викладення матеріалу.
4. Термінологічна чіткість.
5. Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати.
6. Власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи.
7. Якість презентації.

МОДУЛЬ IV. Оформлення матеріалів при проведенні перевірок та виявленні фактів порушень земельного законодавства. Провадження в справах про адміністративні правопорушення.

Форма самостійної роботи: мультимедійна презентація.

За рейтинговою системою оцінювання виконання завдання самостійної роботи за модулем IV оцінюється у 2-3 бали залежно від рівня підготовки завдання та його захисту.

Теми мультимедійних презентацій

1. Адміністративний примус, його види.
2. Структура адміністративного процесу та характеристика провадження в окремих адміністративних справах.
3. Адміністративна юрисдикція, її загальні риси та принципи.
4. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.
5. Органи управління використанням та охороною природних ресурсів.

Правила підготовки, оформлення та захисту мультимедійної презентації

Мультимедійна презентація – інструмент, що дозволяє передавати інформацію у візуалізованому, схематичному вигляді, що підвищує її цінність.

Відповідно до призначення презентації можна виокремити:

❖ Презентації для підтримки виступу на певному заході, науковій конференції, науково-практичному семінарі. Такі презентації мають бути корпоративними, містити візуалізовані матеріали та мінімум тексту (текстова інформація озвучується доповідачем).

❖ Навчальні презентації для проведення заняття. Такі презентації мають мати сценарій і структуру відповідно до запланованого заняття для повної реалізації освітніх цілей. Бути інтерактивними, передбачати зворотній зв'язок з аудиторією, мультимедійними.

Загальні вимоги

6. Наявність титульного слайду, створеного на основі шаблону.
7. Наявність окремих слайдів для переходу до певного розділу виступу.
8. Дотримання єдиного стилю оформлення усіх слайдів.
9. Дотримання прийнятих правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту (відсутність точки в заголовках і т.д.).
10. Перелік використаних джерел (на останньому слайді).

Вимоги до дизайну

7. Використання корпоративних шаблонів, стилів оформлення із зазначенням теми виступу, ПІБ доповідача, посади.
8. Наявність на всіх слайдах логотипу Університету Грінченка.
9. Використання не більше трьох кольорів на одному слайді (один для фону, другий для заголовків, третій для тексту).
10. При виборі кольору тексту та заливки діаграм дотримуватись правила 3-х кольорів – використовувати три основні кольори та їх відтінки.
11. Уникати зміни фону слайдів (у виключних випадках, використовувати комфортні тони).
12. Фон має бути елементом заднього (другого) плану (виділяти, відтіняти, підкреслювати інформацію, розміщену на слайді, а не затуляти її).

Вимоги до вмісту слайдів

4. На слайді бажано подавати: одне ключове поняття; 7-8 рядків тексту; одну діаграму з аналітичним коментарем; одну схему SmartArt.

5. Зміст презентації має відповідати дидактичним цілям та завданням.

6. Розташування інформації на слайді – переважно горизонтальне, зверху вниз по головній діагоналі; найбільш важлива інформація має розташовуватися в центрі екрану; якщо на слайді картинка – напис розміщується під нею.

Вимоги до тексту

8. Стислість і лаконічність викладу, максимальна інформативність тексту.

9. Для подання текстового матеріалу використовувати шрифт з розміром – 20 пт, мінімально і лише у виключних випадках – 14 пт.

10. Використовувати шрифти без зарубок і не більше 1-2-х варіантів шрифтів.

11. Довжина рядка не більше 36 знаків.

12. Відстань між рядками рекомендована усередині абзацу 1,5, а між абзаців – 2 інтервали.

13. Форматувати текст по ширині, не допускати «рваних» країв тексту.

14. Підкреслення використовується лише в гіперпосиланнях.

Вимоги до візуального і анімаційного ряду

8. Матеріал має бути переважно структурований у схемах та організаційних діаграмах.

9. Матеріал за потреби підкріплювати доречними графічними зображеннями та відео-фрагментами.

10. Цифрові дані краще представляти у вигляді таблиць та діаграм, витриманих у стриманих кольорах.

11. Давати посилання на мультимедійний зміст і хмарні дані через функцію гіперпосилання.

12. Якість зображення (контраст зображення по відношенню до фону; відсутність «зайвих» деталей на фотографії або картинці, яскравість і контрастність зображення).

13. Якість музичного ряду (ненав'язливість музики, відсутність сторонніх шумів).

14. Ефекти анімації застосовувати для акцентування уваги на визначених моментах, поетапного виведення вмісту слайду на екран, для демонстрації руху або послідовності дій.

Критерії оцінювання мультимедійної презентації:

1. Відповідність змісту презентації обраній темі.
2. Глибина і повнота розкриття теми.
3. Логіка викладення матеріалу.
4. Термінологічна чіткість.
5. Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати.
6. Власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи.
7. Якість презентації.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Контрольні питання до колоквиуму
за МОДУЛЕМ I. Правові основи, завдання, принципи
здійснення державного контролю за використанням та охороною
земель. Зміст охорони земель, стандартизація і нормування в
галузі охорони земель.**

1. Державний контроль за використанням та охороною земель як функція державного управління у галузі земельних ресурсів.
2. Правові форми здійснення державного контролю за використанням та охороною земель.
3. Адміністративний процес його зміст і загальні риси.
4. Діяльність земельних інспекцій як органів адміністративної юрисдикції.
5. Самоврядний та громадський контроль як засіб забезпечення законності у галузі земельних ресурсів.

МОДУЛЬ II. Органи, які здійснюють функції державного контролю за використанням та охороною земель. Контрольна діяльність Міністерства охорони навколишнього природного середовища.

1. Поняття й види функцій державного управління.
2. Види функцій державного управління.
3. Адміністративний примус, його види.
4. Структура адміністративного процесу та характеристика провадження в окремих адміністративних справах.
5. Адміністративна юрисдикція, її загальні риси та принципи.
6. 15.Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.
7. Органи управління використанням та охороною природних ресурсів.
8. Визначення збитків унаслідок непроведення рекультивациі земель.
9. Визначення розміру шкоди заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не

за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу.

10. Прокурорський нагляд за законністю в державному управлінні.
11. Порядок видачі та аналювання спеціальних дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельних ділянок.
12. Порядок одержання матеріалів та іншої інформації, необхідної для здійснення державного контролю за використанням та охороною земель.
13. Самовільний захват земельної ділянки, як один із видів порушення земельного законодавства.

Використання земель не за цільовим призначенням як один із видів порушення земельного законодавства.

МОДУЛЬ III. Види порушень земельного законодавства та їх визначення. Адміністративна відповідальність за вчинення порушень земельного законодавства

1. Характеристика складу злочинів за порушення законодавства у галузі використання й охорони природних ресурсів.
2. Загальна характеристика об'єктів земельних правопорушень.
3. Загальна характеристика суб'єктів юридичної відповідальності за порушення норм земельного права.
4. Адміністративно-правові відносини.
5. Основи адміністративно-правового статусу громадян.
6. Звернення громадян до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів.
7. Ознаки та правове становище органів виконавчої влади.
8. Поняття, види та правові засади діяльності підприємств і установ.
9. Поняття й види об'єднань громадян та їх адміністративно-правовий статус.

**МОДУЛЬ IV. Оформлення матеріалів при проведенні
перевірок та виявленні фактів порушень земельного
законодавства. Провадження в справах про адміністративні
правопорушення.**

1. Поняття юридичної відповідальності за земельні правопорушення.
2. Законодавчі основи адміністративної відповідальності.
3. Характеристика складів адміністративних правопорушень у галузі
4. використання й охорони природних ресурсів.
5. Система та види адміністративних стягнень.
6. Види юридичної відповідальності за земельні правопорушення.
7. Адміністративне правопорушення, його склад.
8. Загальні правила й строки притягнення до адміністративної відповідальності.
9. Контрольна діяльність Міністерства охорони навколишнього природного середовища та уповноваженого органу виконавчої влади з питань аграрної політики та їх територіальних органів.
10. Земельне правопорушення як підстава юридичної відповідальності.
11. Адміністративна відповідальність юридичних осіб.
12. Організація проведення перевірок дотримання вимог земельного законодавства.
13. Порядок застосування заходів адміністративного впливу до порушників земельного законодавства.
14. Адміністративне провадження в справах про адміністративні правопорушення у галузі земельних ресурсів.
15. Стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення.
16. Порядок підготовки і розгляду справи про адміністративні правопорушення щодо порушень земельного законодавства.
17. Порядок накладення адміністративних стягнень.
18. Характеристика кримінальної відповідальності за вчинення порушень законодавства.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Розкрити співвідношення понять права на землю, земельні частки (паї), «земля», «земельна ділянка», «територія», «земельні ресурси», «земельний фонд» як об'єктів земельних відносин.
2. Висвітлити правові проблеми сучасної земельної реформи: історія та сучасність.
3. Окреслити правові проблеми права власності на землю за діючим законодавством України.
4. Розкрити поняття права землекористування. Надати класифікацію правових титулів землекористування.
5. Охарактеризувати законодавче забезпечення оренди землі.
6. Розкрити правові проблеми реалізації права користування чужою земельною ділянкою для забудови та сільськогосподарських потреб.
7. Визначити правовий зміст обмежень та обтяжень прав на землю.
8. Розкрити правові моделі та охарактеризувати процедуру приватизації земельних ділянок.
9. Розкрити порядок набуття права власності на земельні ділянки за цивільноправовими угодами
10. Висвітлити правові проблеми запровадження, дії і скасування мораторію на відчуження земель с/г призначення.
11. Висвітлити правові проблеми введення вільного ринка земель в Україні.
12. Визначити критерії класифікації підстав виникнення та припинення права на землі та земельну ділянку.
13. Визначити підстави і порядок викупу земельних ділянок для суспільних потреб і суспільної необхідності.
14. Визначити порядок і процедуру реєстрації прав на земельні ділянки.
15. Розкрити класифікацію земель за основним цільовим призначенням та порядок зміни цільового призначення земель.
16. Розкрити зміст державний земельний кадастру: поняття, порядок і мету його ведення.
17. Висвітити правове регулювання плати за землю.
18. Охарактеризувати правові особливості вирішення земельних спорів.

19. Висвітлити особливості визначення правового режиму земель сільськогосподарського призначення.

20. Розкрити особливості правового регулювання користування землями житлової та громадської забудови.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Сохнич А. Я., Богіра М. С., Яременко Ю. І., Стойко Н.Є . Державний контроль за використанням земель : підруч. Львів : Галич-прес, 2018. 240 с.
2. Піддубний О. Ю., Нежевело В. В., Публічне адміністрування у сфері землекористування та охорони земель: поняття, зарубіжний досвід та сучасний стан в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 164-167. URL: http://www.lsej.org.ua/9_2020/41.pdf.
3. Шепак В. В. Моніторинг та охорона земель: навч. посіб. Полтава : ПолтНТУ, 2017. 120 с
4. Моніторинг та охорона земель : конспект лекцій / уклад.: В.О. Романко та ін. Ужгород : УжНУ «Говерла», 2021. 85 с.

Допоміжна література

1. Шуст Г. П. Адміністративно-правова охорона земельних ресурсів України : дис. ... канд. юр. наук :12.00.07. Тернопіль, 2019. 301 с.
2. Державний контроль за використанням та охороною земель : курс лекцій для студентів за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій» / уклад.: Ю. Л. Скляр, В. В. Гончаров. Суми: СНАУ, 2019. 195 с
3. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи з дисципліни "Державний контроль за використанням та охороною земель" для студентів за спеціальністю 193 "Геодезія та землеустрій" / уклад.: Ю. Л. Скляр, В. В. Гончаров. Суми: СНАУ, 2019. 94 с.

Інформаційні ресурси

1. *Офіційний портал Верховної Ради України*.
URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
2. *ZemRes.Com - сайт землевпорядників України*.
URL: <http://www.zemres.com/>.
- Державна служба статистики України*.
URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Законодавчо-нормативні акти

1. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
2. Земельний кодекс України : Кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
3. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
4. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>.
5. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.
6. Про оренду землі : Закон України від 06.10.1998 р. № 161-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>.
7. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 р. № 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213 - 330) : Кодекс України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>.
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24) : Кодекс України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
10. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19.06.2003 р. № 963-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text>.

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ТА ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ

Методичні рекомендації

Укладачі: **Прогонюк Людмила Юріївна**
Сідлецька Людмила Леонідівна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 0,8.

Тираж 50 прим. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.